

ฉบับที่ 24,598 วันพฤหัสบดีที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 หน้า 23

ก้าวต่อไปของ วช.ใน 'วิจัย 4.0'

วิจัย จักกันดีว่า "วช." หรือ "สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ" เป็นอีกหนึ่งองค์กรหลักด้านการวิจัยของประเทศ ที่ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2502

ปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่รัฐบาลมีนโยบายขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยงานวิจัยและนวัตกรรม

ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งมีการปฏิรูปงานวิจัย เพื่อให้เกิดการบูรณาการ ลดความซ้ำซ้อนและสามารถผลักดันให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยมี "สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ" (นวนช.) เป็นผู้กำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยของประเทศ

วช. หลังจากนี้ไป จึงต้องมีการปรับบทบาทและโครงสร้าง เพื่อรองรับภารกิจที่ชัดเจนจากการปฏิรูปวิจัยในครั้งนี้

"นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล" เปิดเผยภายหลังเข้ารับตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติคนใหม่ว่า พร้อมเดินหน้าผลักดันการวิจัยและนวัตกรรมขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติที่รัฐบาลกำหนด

ซึ่งบทบาทใหม่ของ วช.จะดำเนินการผ่าน 3 กิจกรรมหลัก โดยบทบาทแรกคือการเป็นเลขานุการร่วม ของสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (นวนช.) เพื่อยกเครื่องการวิจัยของประเทศ ซึ่งสภานี้จะมีหน้าที่หลักคือ การทำให้เห็นนโยบาย แผนดำเนินงานชัดเจนมีทิศทางที่แน่นอน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นหนึ่งเดียวให้ทุกคนนำไปปฏิบัติ

และเมื่อมีนโยบายแล้ว จะมีการปรับปรุงงบประมาณให้เหมาะสม ต่อเนื่องและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และที่สำคัญคือ ต้องตรวจสอบได้ นอกจากนี้จะมีการพัฒนากำลังคน บุคลากรวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และปรับโครงสร้างขององค์กรให้สอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อน

บทบาทต่อมา คือ วช.จะเป็นหน่วยงานระดับนโยบายและยุทธศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม สนับสนุนให้ข้อมูลว่าประเทศไทยควรจะมีทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางใด

เรียกว่าเป็นสมองของประเทศ ในเชิงองค์ความรู้

ส่วนบทบาทที่ 3 คือ การขับเคลื่อนนำงานวิจัยที่มีอยู่ไปบูรณาการใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะการนำไปพัฒนาภาคจังหวัดต่างๆ และเชื่อมต่อกับประเทศไทยเข้ากับสังคมโลกในเชิงการวิจัย

แน่นอนว่า...เมื่อ วช. ต้องหันมาเน้นบทบาทด้านการกำหนดนโยบาย ข้อมมีทั้งงานที่เพิ่มขึ้น ดังที่กล่าวมา ขณะเดียวกันก็ต้องลดบทบาทอื่น ๆ ที่ไม่ชัดเจนลงไปด้วย โดยโอนไปให้กับหน่วยงานที่จะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง อย่างเช่น การให้ทุนวิจัยแบบมุ่งเป้าฯ ที่ใช้งบประมาณ 900 ล้านบาทต่อปี

นายแพทย์สิริฤกษ์ บอกอีกว่า สำหรับกระบวนการขับเคลื่อนงานวิจัยในปัจจุบัน จะให้ความสำคัญใน 3 ด้านหลัก คือ การวิจัยนั้นนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม อุตสาหกรรมความมั่นคงและคุณภาพชีวิต ความพร้อมในการสร้างและสะสมองค์ความรู้ใหม่รองรับการวิจัยและพัฒนาในอนาคต และสุดท้ายคือการสร้างโครงสร้างพื้นฐานและกลไกต่าง ๆ ที่เหมาะสม

ทั้ง 3 ด้านนี้ ถือเป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินการวิจัยของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในปีแรกนี้ จะเน้นที่การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในสัดส่วน 55% ส่วนการสะสมองค์ความรู้ ประมาณ 25% และเรื่องโครงสร้างพื้นฐานอีก 20%

ปัจจุบันงานวิจัยของประเทศไทยมีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2559 มีประมาณ 0.48% ของจีดีพี ซึ่งสัดส่วนการลงทุนวิจัยของภาคเอกชน มีประมาณ 37,000 ล้านบาทต่อปี มากกว่าภาครัฐ ที่มีอยู่ประมาณ 35,000 ล้านบาทต่อปี

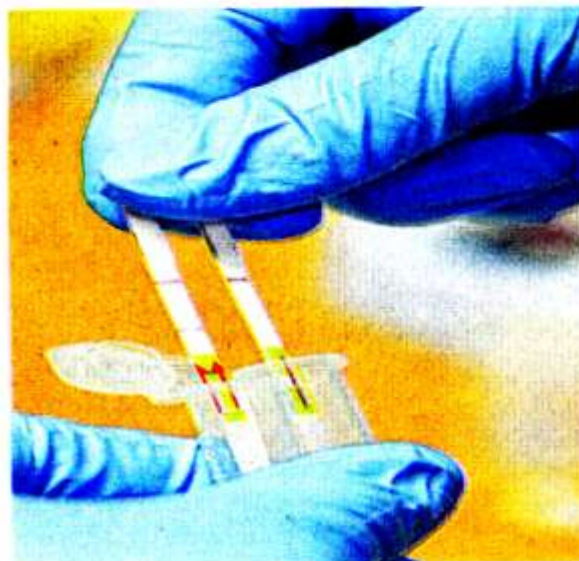
ส่วนบทบาทว่าต่อไปนี้ หน่วยงานวิจัยไหน ใครจะทำอะไรกันบ้าง เลขาธิการ วช.

บอกว่า ขณะนี้ยังบอกไม่ได้ชัดเจน แต่จะมีการประชุมสภา หรือนวนช. ครั้งแรกในปลายเดือน ก.พ.นี้

กรอบเวลาในการปฏิรูป คือ แล้วเสร็จใน 18 เดือน

ซึ่ง เมื่อถึงเวลานั้น...เราจะสามารถฟันธงได้ว่า "ประเทศไทยจะมุ่งวิจัยไปในด้านใด".

นัตยา คชินทร
nattayap.k@gmail.com